

4.1.-

SECTOR PRIMARIO E INDUSTRIAS RELACIONADAS

As actividades que se agrupan baixo este epígrafe de sector primario e industrias relacionadas son as relativas ós complexos agro-gandeiro, mar-industria e silvicultura-madeira. Cada un deles terá o seu propio apartado, que se subdividirá nunha parte adicada á situación estrutural do subsector considerado e outra parte adicada ó sector industrial propiamente dito.

O estudio do sector primario partirá da información facilitada pola EPA, os Presupostos Xerais da Xunta, a “Encuesta sobre superficies y rendimientos de cultivos 1998”, publicada polo Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación, o “Anuario de estadística agraria 1997” da Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria e mailo Ardán.

A importancia do sector primario para Galicia dedúcese do **cadro 1.1.5.** (VEB das comunidades autónomas 1998), onde se aprecia que, segundo os datos Funcas, o sector primario representa o 9,22% do VEB a custo de factores de Galicia. Como se pode apreciar, esta por-

centaxe é bastante superior á media estatal (4,98%) e Galicia é a cuarta comunidade co maior peso deste sector nas súas respectivas economías, por detrás de Estremadura, Castela-A Mancha e Andalucía.

Unha das características fundamentais da evolución do sector primario en Galicia é o continuo descenso do peso da **poboación ocupada**. En 1998, a poboación ocupada no sector primario ascendeu ó 19,79% da poboación ocupada galega fronte ó 21,78% do ano anterior. Non obstante, a diferenza do que aconteceu o ano 1997, cando descendeu a poboación ocupada tanto na agricultura como na pesca, 1998 presentou só un descenso da poboación ocupada no campo, xa que a pesca experimenta unha mellora en termos de poboación ocupada no subsector.

Como se pode apreciar no **cadro 2.1.4.** (Poboación ocupada 1997-1998: distribución segundo sectores económicos), a poboación ocupada na agricultura e gandería descende un 9,3% en relación ó ano anterior, en tanto que a pesca experimenta un crecemento do 2,8% no que ó número de traballadores ocupados

CADRO 4.1.1.

**Poboación ocupada na agricultura e na pesca en Galicia 1997-98:
distribución por sexo e grupos de idade**

	Total		Homes		Mulleres	
	1997	1998	1997	1998	1997	1998
16 - 24 anos	9,38	12,28	6,65	8,63	2,75	3,65
25 - 54 anos	118,40	109,48	63,88	58,98	54,48	50,50
55 e máis anos	68,83	59,95	26,05	24,30	42,73	35,65
Total	196,60	181,75	96,58	91,88	99,98	89,88

Fonte: IGE

CADRO 4.1.2.

Sector primario 1997: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Complexo mar-industria	727	446.822,34	77.527,49	25.195,63	322.564,09	26
Complexo agro-gandeiro	1.033	711.202,18	72.836,82	18.255,24	296.305,12	19
Complexo silvicultura-madeira	692	239.785,81	50.646,63	17.345,27	177.212,88	17
Total	2.452	1.397.810,33	201.010,94	60.796,13	796.082,09	22
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	22,03%	29,38%	21,22%	23,73%	22,71%	

Fonte: Ardán

se refire. A provincia de Lugo concentra o maior volume de traballadores no campo, ó acoller ó 35,5% da poboación ocupada na agricultura, gandería, pesca e silvicultura. No caso da pesca, é a provincia de Pontevedra quen concentra a maior porcentaxe de poboación ocupada, acollendo ó 57,04% do total da poboación ocupada adicada á pesca e piscicultura.

Os datos do devandito cadro confirman o maior peso da man de obra feminina no campo, o 55,9% da poboación ocupada no subsector agrícola e gandeiro, aínda que este peso descende lixeiramente respecto ó ano anterior, cando representaba o 56,8%. A importancia da man de obra feminina débese, en boa medida, ó papel das axudas familiares na agricultura, que representan o 74,9% do total e, dentro destas, a muller significou o 70,6% no ano 1998, fronte ó 65,81% do ano anterior.

A evolución da composición por idades dos traballadores do subsector recólle-

se no **cadro 4.1.1**. No ano 1998, despois do acusado descenso do ano anterior, o intervalo de persoas comprendidas entre os 16 e os 24 anos é o único que experimenta un crecemento da poboación ocupada, incremento que se produce tanto no caso das mullers como no caso dos homes.

Finalmente, os **cadros 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5. e 4.1.6.** reflicten a **situación empresarial** das industrias relacionadas co sector primario. Segundo o criterio de selección de empresas da base Ardán, o sector primario está formado por 2.452 empresas que facturan máis de 40 millóns de pesetas, cun emprego medio de 22 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 201.011 millóns de pesetas. Comparado coa situación empresarial de Galicia analizada polo Ardán, este sector acolle o 22% das empresas e xera o 21,2% do VEB a custo de factores.

O devandito **cadro 4.1.2.** amosa que

CADRO 4.1.3.

Sector primario 1996-97: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1996	1997	97/96
Vigo	32.445,67	35.420,06	9,17
A Coruña	17.993,27	19.464,85	8,18
Santiago	11.053,31	12.933,92	17,01
Redondela	7.909,68	8.226,23	4,00
Carballo	5.574,44	5.616,12	0,75
Arteixo	6.367,50	5.585,32	-12,28
O Porriño	4.627,78	5.171,80	11,76
Cangas	3.992,68	4.776,80	19,64

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.4.

Evolución da actividade no sector primario 1996-97: ingresos, custos e resultados

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	1.250.254,45	100,00	1.397.810,33	100,00	11,80
Consumo e outros gastos de explotación	1.067.343,96	85,37	1.196.799,39	85,62	12,13
Valor engadido bruto a custo dos factores	182.910,48	14,63	201.010,94	14,38	9,90
Gastos de persoal	116.745,48	9,34	124.735,53	8,92	6,84
Resultado económico bruto da explotación	66.165,01	5,29	76.275,42	5,46	15,28
Amortizacións	25.398,51	2,03	29.462,88	2,11	16,00
Resultado económico neto da explotación	40.766,50	3,26	46.812,54	3,35	14,83
Carga financeira	14.399,04	1,15	11.381,66	0,81	-20,96
Resultado de actividades ordinarias	26.367,46	2,11	35.430,88	2,53	34,37
Resultado de actividades extraordinarias	10.258,94	0,82	8.753,55	0,63	-14,67
Resultado antes de impostos	36.626,39	2,93	44.184,42	3,16	20,64
Impostos	9.101,43	0,73	12.851,17	0,92	41,20
Resultado neto do exercicio	27.524,97	2,20	31.333,26	2,24	13,84
Cash-flow	52.923,48	4,23	60.796,13	4,35	14,88

Fonte: Ardán

son as actividades relacionadas co subsector agro-gandeiro as que engloban un maior número de empresas (1.033 empresas) xerando o 50,88% do total de ingresos de explotación e o 36,23% do valor engadido bruto a custo de factores. O subsector mar-industria, a pesares de acoller un menor número de empresas, 727, produce o 38,57% do valor engadido bruto.

O principal núcleo de localización atendendo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 4.1.3.**, é Vigo, cun total de 35.420 millóns de pesetas, un

9,17% máis que no ano anterior, seguido de A Coruña, cun valor engadido bruto xerado de 19.464,9 millóns de pesetas, un 8,18% superior ó do ano anterior.

Respecto á evolución da actividade: ingresos, custos e resultados, o **cadro 4.1.4.** reflicte que no ano 1997 prodúcese unha mellora do resultado económico neto de explotación e dos beneficios das empresas, así como do *cash-flow*. En termos dos ingresos de explotación, redúcese a evolución do VEB a custo de factores que pasan do 14,63% en 1996 ós 14,38% de 1997, en

CADRO 4.1.5.

Evolución do investimento e do financiamento no sector primario 1996-97

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	708.138,25	100,00	796.082,09	100,00	12,42
Activo fixo (neto)	285.986,79	40,39	318.204,04	39,97	11,27
Gastos amortizables	4.033,69	0,57	3.667,37	0,46	-9,08
Inmovilizado inmaterial	10.106,75	1,43	14.012,66	1,76	38,65
Inmovilizado material	199.520,49	28,18	210.838,95	26,48	5,67
Outro inmovilizado	71.838,89	10,14	89.360,34	11,23	24,39
Outro activo fixo	486,97	0,07	324,72	0,04	-33,32
Circulante neto	422.151,46	59,61	477.878,05	60,03	13,20
Existencias	130.097,76	18,37	144.958,31	18,21	11,42
Debedores	223.956,94	31,63	261.247,13	32,82	16,65
Tesourería	29.547,27	4,17	32.127,76	4,04	8,73
Outro activo circulante	38.549,51	5,44	39.544,85	4,97	2,58
Fontes de financiamento	708.138,25	100,00	796.082,09	100,00	12,42
Financiamento permanente	358.333,56	50,60	403.180,62	50,65	12,52
Fondos propios	240.694,52	33,99	270.628,12	34,00	12,44
Recursos alleos I/p	93.630,81	13,22	106.460,61	13,37	13,70
Ingresos distribuídos en varios exercicios	24.008,23	3,39	26.091,89	3,28	8,68
Acreedores a curto prazo	349.804,69	49,40	392.901,47	49,35	12,32
Fondo de rotación	72.346,77	10,22	84.976,58	10,67	17,46

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.6.

Sector primario 1996-97: estudio económico-financiero

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotación. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega
1996	6,22%	8,45%	15,78%	25,06%	11,66%	17,25%	2,27%	3,30%	1,02%	1,37%	2,52%	2,86%
1997	9,24%	10,30%	15,73%	24,44%	11,33%	16,55%	2,21%	3,38%	0,87%	1,15%	2,64%	3,16%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficiente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega
1996	6,31%	6,76%	2,61%	3,57%	2,19	1,82	11,79%	13,40%	3,55%	3,78%	2,22	2,49
1997	6,31%	6,96%	2,64%	3,66%	2,29	1,88	12,66%	15,23%	3,13%	3,37%	2,23	2,46

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.1.1. **Presupostos consolidados da Consellería de Agricultura 1997-98: distribución dos créditos por programas**

	1997	1998	98/97
	<i>(en millóns de pesetas)</i>		<i>(%)</i>
Capacitación extensión agraria	1.373	1.419	3,35
Formación Profesional F.S.E.	298	302	1,34
Protección do medio ambiente natural	1.883	-	-
Infraestructuras, reforma e desenvolvemento agr.	4.744	4.430	-6,62
Prevenición e defensa contra incendios forestais	6.465	-	-
Desenvolvemento rural	2.190	2.267	3,52
Investigación e experimentación agraria	1.073	-	-
Servicios Xerais de Agricultura	2.957	2.364	-20,05
Promoc. cooperativismo e S. de Div. de Tec. Agr.	97	-	-
Sanidade animal e vexetal	2.293	2.253	-1,74
Ord., reestr., fomento e mellora da prod. agraria	9.129	5.132	-43,78
Ord., reestr. e desenvolvemento do sector forestal	7.050	-	-
Regulación de produtos e mercados agrarios	1.743	895	-48,65
Ordenación e creación de industrias agroaliment.	3.032	211	-93,04
Mellora da competitividade	4.147	-	-
Apoio ó investimento estratéxico	865	-	-
Plan Galego de Investigación	-	925	-
Elaboración e difusión estatística	-	14	-
Promoc. cooperativismo e S. de Div. de Tec. Agr.	-	323	-
Ordenación e cr. de industrias pes.	-	1.350	-
Fomento do sector gandeiro	-	5.949	-
Fomento das industrias agroalimentarias	-	3.403	-
Fomento da comercialización agroindustrial	-	648	-
Accións do plan de crecemento e emprego	-	600	-
Total	49.339	32.485	-34,16

Fonte: Xunta , Presupostos xerais da C.A.

tanto que o *cash-flow* aumenta desde o 4,23% do ano 1996 ata ós 4,35% de 1997.

En relación ó investimento e ó financiamento, **cadro 4.1.5.**, o activo total, onde un 60% é circulante, é financiado en partes iguais polos acreedores a curto prazo e o financiamento permanente.

No que ó estudio económico e financeiro se refire, o **cadro 4.1.6.** reflicte unha aceleración no ritmo de crecemento dos ingresos (do 6,22% de 1996 ó 9,24% en 1997), unha diminución do peso relativo dos gastos de persoal (pasa do 11,66% ó 11,33% en 1997) e unha redución da carga financeira (do 1,02% ata o 0,87% do último ano). A rendibilidade económica mantense no 6,3%, presentando lixeiros aumentos da marxe e da rotación de activos, e a rendibilidade financeira antes de impostos crece no período (do 11,79% de

1996 ó 12,66% de 1997) pola redución do custo da débeda.

4.1.1.- Subsector agrogandeiro

A análise do subsector agro-gandeiro estrutúrase en tres partes: na primeira analizarase o subsector agrogandeiro no seu conxunto, para posteriormente considera-lo estudio da agricultura e da gandería por separado.

A Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria e mailo Instituto Lácteo Gandeiro de Galicia (ILGGA) son os encargados de levar a cabo as políticas relacionadas co ámbito agro-gandeiro. O **cadro 4.1.1.1.** recolle a distribución dos créditos por programas. A diferenza entre un e outro ano débese, en parte, á reordenación da Consellería trala

CADRO 4.1.1.2.

Presupostos da Consellería de Agricultura 1997-98: distribución económica

	Consellería		Organismo Autónomo (1)				Total
	1997 (en millóns de pesetas)	98/97 (%)	1997 (en millóns de pesetas)	1998 (en millóns de pesetas)	98/97 (%)	1997 (en millóns de pesetas)	
Operacións correntes	11.197	-33,82	154	827	437,01	11.351	8.237
Operacións de capital	38.141	-34,26	104	10.615		38.426	35.687
Total bruto	49.338	-34,16	259	11.442	158,44	49.597	43.924
Transferencias internas	259		259			259	11.439
Total consolidado	49.079	-57,12	259	11.442	158,44	49.338	32.485

(1) Instituto Lácteo e Gandeiro de Galicia
Fonte: Xunta, Presupostos xerais da C.A.

CADRO 4.1.1.3.

Macromagnitudes agrarias 1996-97

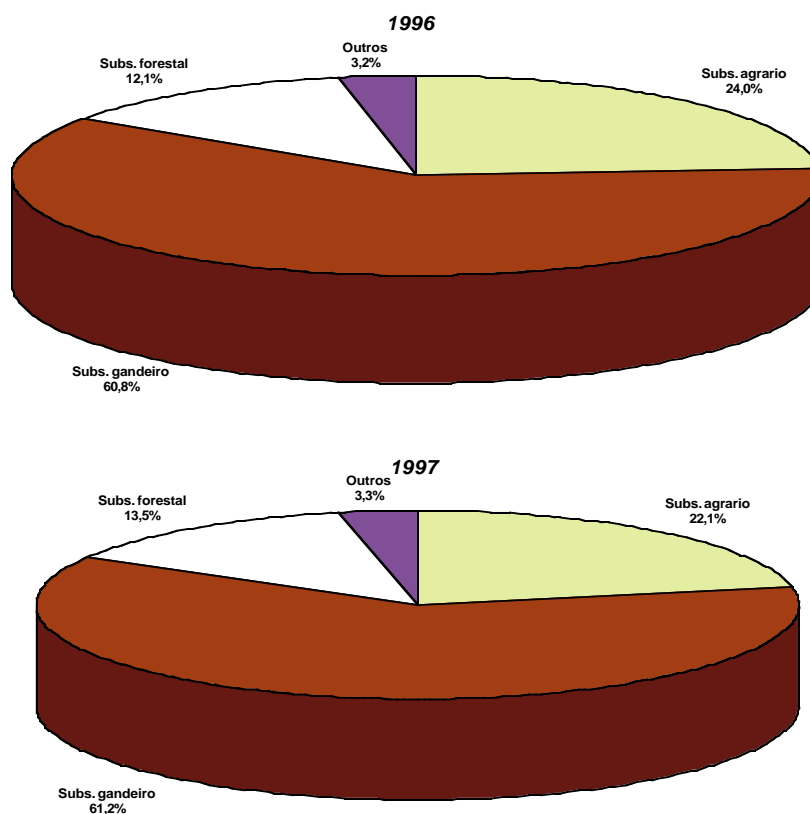
	1996		1997				97/96 (%)
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	
Producción total agraria	415.793,5	399.525,6	137.426,9	114.958,0	62.676,3	84.464,7	-3,9
Reemprego no sector agrario	111.024,4	103.320,5	43.576,6	36.435,3	9.122,4	14.187,2	-6,9
Producción final agraria	304.768,9	296.205,0	93.851,3	78.522,7	53.553,9	70.277,5	-2,8
Achega subsector agrícola	73.001,4	65.354,8	18.122,5	9.146,8	8.943,8	29.141,7	-10,5
Achega subsector gandeiro	185.306,2	181.142,8	58.698,5	51.593,2	39.423,9	31.427,6	-2,2
Achega subsector forestal	36.760,4	39.916,6	13.907,0	13.838,7	4.068,6	8.102,3	8,6
Outras producións	9.701,0	9.790,8	3.123,3	3.944,0	1.117,6	1.605,9	0,9
Gastos fóra do sector	121.532,3	108.692,7	40.290,3	26.681,9	20.241,8	21.478,7	-10,6
Valor engadido bruto a p.m.	183.236,6	187.512,3	53.561,0	51.840,8	33.312,1	48.798,8	2,3
Subvencións de explotación	12.578,2	14.062,4	4.160,3	6.780,6	1.819,4	1.302,1	11,8
Valor engadido bruto ó c.f.	195.814,8	201.574,7	57.721,3	58.621,4	35.131,5	50.100,9	2,9
Amortizacións	43.704,6	43.775,1	13.847,3	11.913,3	10.357,2	7.657,3	0,2
Valor engadido ó c.f. ou renda agraria	152.110,2	157.799,6	43.874,0	46.708,1	24.774,3	42.443,6	3,7

(en millóns de pesetas)

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

GRÁFICO 4.1.1.1.

Achega dos principais subsectores á produción final agraria 1996-97

Fonte: Consellería de Agricultura, Montes e Política Agroalimentaria.

creación da Consellería de Medio Ambiente, que trae consigo que a Dirección Xeral de Montes e Medio Ambiente Natural se integre nesta última e a creación do ILGGA como órgano pagador (**cadro 4.1.1.2.**).

O **cadro 4.1.1.1.** amosa que os principais programas son os de Fomento do sector gandeiro, gandeiras; o de Ordenación, Reestruturación, Fomento e Mellora da Producción Agraria; e o de Infraestrutura, reforma e desenvolvemento agrario. O primeiro, con 5.949 millóns de pesetas, ten como obxetivos compensar as perdas de rendas motivadas polo descenso dos prezos garantidos para a produción de carne de ovino, caprino e vacún, e moderniza-las explotacións gandeiras. O segundo, con 5.132 millóns, ten

por obxeto accións que inciden no incremento de rendibilidade das explotacións, dentro do marco da PAC, e finalmente, o programa de Infraestrutura, reforma e desenvolvemento agrario, con 4.430 millóns, busca lograr explotación viables e consolida-la propiedade das explotacións agrarias.

Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.3.**, o subsector agrícola presenta unha importante supeditación ó sector gandeiro, xa que este último representa o 61,15% do total da produción final agraria en 1996, mentres que o subsector agrícola acolle o 22,06% da produción final agraria. Comparado coa situación do ano anterior, aumenta a importancia do subsector gandeiro, en tanto que descende a do subsec-

CADRO 4.1.1.4.

Distribución xeral de terras 1998

	Terras de cultivo		Prados e pasteiras		Terreo forestal	Outros	Total terras	
	Secaño	Total	Secaño	Total			Secaño	Total
	(en ha.)							
A Coruña	117.337	123.757	117.000	125.000	463.210	81.119	778.666	793.086
Lugo	172.448	181.433	157.550	163.961	578.899	56.002	964.899	980.295
Ourense	42.865	49.472	79.343	86.503	520.215	71.640	714.063	727.830
Pontevedra	45.132	60.983	47.914	55.828	272.229	57.416	422.691	446.456
Total	377.782	415.645	401.807	431.292	1.834.553	266.177	2.880.319	2.947.667

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.5.

Macromagnitudes agrarias 1996-97: gastos de fóra do sector

	1996		1997		97/96	
	Total	Total	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total (%)
	(en millóns de pesetas)					
Sementes selectas e pés	6.162,8	4.557,7	931,6	786,3	736,2	-26,04
Pensos para o gando	47.040,7	38.999,1	6.913,2	8.749,3	9.292,4	-17,09
Fertilizantes	4.886,4	5.108,4	1.202,6	174,0	945,8	4,54
Emendas	279,9	268,9	82,8	32,4	67,7	-3,93
Enerxía	8.928,3	8.713,3	2.531,9	1.368,3	1.535,1	-2,41
Lubrificantes	1.502,8	1.320,5	508,0	183	218,7	-12,13
Pneumáticos	3.353,1	3.117,1	890,0	485,6	581,5	-7,04
Productos fitosanitarios	1.575,7	1.567,7	247,6	379,2	382,5	-0,51
Tratamentos zoonosanitarios	6.169,9	6.248,6	2.339,1	1.657,9	954,1	1,28
Reparación de maquinaria	32.452,0	30.719,4	9.740,0	4.979,0	5.230,7	-5,34
Reparación de construcións	5.403,2	4.417,9	1.183,4	1.249,8	682,2	-18,24
Outros gastos	3.777,5	3.654,1	792,9	721,7	851,8	-3,27
Total	121.532,3	108.692,7	26.661,9	20.414,8	21.478,7	-10,56

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.6.

Consumo agrícola de fertilizantes nas CC.AA. 1997-98

(en miles de Tm)

	1997	1998	98/97 (%)	Tm/1000 Ha. (1)	
				1997	1998
Andalucía	400,80	421,90	5,26	85,59	90,09
Aragón	200,50	191,80	-4,34	78,64	75,23
Asturias	7,20	10,20	41,67	19,58	27,74
Baleares	7,80	8,60	10,26	34,98	38,57
Canarias	13,10	22,20	69,47	228,62	387,43
Cantabria	3,40	5,80	70,59	15,11	25,78
Castela - A Mancha	215,20	241,70	12,31	45,95	51,60
Castela e León	426,40	521,60	22,33	79,52	97,27
Cataluña	148,20	152,90	3,17	134,48	138,75
Comunidade Valenciana	198,50	235,90	18,84	286,85	340,90
Extremadura	94,10	104,00	10,52	33,38	36,89
Galicia	71,80	77,70	8,22	116,96	126,57
Madrid	20,90	16,60	-20,57	69,05	54,84
Murcia	111,60	121,60	8,96	218,27	237,83
Navarra	88,80	82,10	-7,55	152,50	140,99
País Vasco	42,30	31,20	-26,24	183,91	135,65
A Rioxa	29,90	32,50	8,70	132,89	144,44
Total	2.080,50	2.278,30	9,51	82,46	90,30

(1) o consumo de fertilizantes por Ha. cáculase a partir dos datos da Superficie Agraria Util de cada CC.AA. segundo INE, Encuesta sobre la estructura de las explotaciones agrícolas 1995
Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

tor agrícola, xa que as porcentaxes da produción final agraria eran do 60,8% e 23,96%, respectivamente.

O valor engadido ó custo de factores ou renda agraria aumenta un 3,7% no ano 1997 respecto ó ano anterior, para situarse nos 157.799,6 millóns de pesetas.

O devandito cadro e o gráfico 4.1.1.1. reflicten a vocación comercial do sector agrario, entendida como o cociente entre a produción final agraria e a produción total agraria. Esta relación pon de manifesto un aumento da mesma en 1997 respecto a 1996, ó pasar dun 73,3% en 1996 ó 74,1% do ano 1997. Pola contra, o reemprego no sector agrario descende desde o 26,7% ata o 25,9% de 1997.

Respecto á distribución xeral de terras, **cadro 4.1.1.4.**, a meirande parte da superficie corresponde a terras de secaño (o 97,7% da superficie total). Atendendo ós diferentes tipos de aproveitamentos, a meirande parte das terras corresponde a terreo forestal (un 62,2%), en tanto que a superfi-

cie adicada a terras de cultivo e a prados e pasterios representa o 14,1% e o 14,6% do total, respectivamente.

En termos relativos, a provincia de Lugo é a que máis superficie adica a prados e pasteiros, o 16,7% da súa superficie, e a terras de cultivo (o 18,5%). No concenrente ó terreo forestal, Ourense adica a este uso o 71,5% da súa superficie.

Os gastos de fóra do sector son outro elemento a ter en conta á hora de analizarlo subsector agrogandeiro, xa que son un índice do grao de avance tecnolóxico e de integración. Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.5.**, estes gastos descenderon nun 10,56% en 1997 respecto ó ano anterior. As partidas máis importantes corresponden a pensos para gando (directamente relacionados coa gandería industrial) e a reparación de maquinaria, que suman un valor de 69.718,5 millóns de pesetas, é dicir, o 64,14% do total dos gastos de fóra do sector.

Outro gasto a ter en conta é o consu-

CADRO 4.1.1.7.

Inscripcións de máquinas agrícolas novas 1997-98

	Tractores	Motocultores	Total
1997	1.425	895	2.320
1998	1.749	698	2.447
98/97 (%)	22,7	-22,0	5,5

Fonte: IGE e Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

CADRO 4.1.1.8.

Índices de prezos percibidos polos agricultores 1997-98: medias anuais españolas

	1997 anobase 1990=100	1998	98/97 (%)
Productos vexetais	112,07	115,16	2,76
Productos agrícolas	112,30	115,11	2,50
Cereais consumo humano	103,15	95,47	-7,45
Cereais penso	95,30	86,92	-8,79
Leguminosas consumo humano	122,80	121,73	-0,87
Leguminosas penso	104,40	98,49	-5,66
Pataca	98,10	127,67	30,14
Hortalizas	109,16	114,99	5,34
Froitas frescas (non cítricos)	87,53	110,24	25,95
Viño e mosto	153,98	168,33	9,32
Sementes	92,51	95,02	2,71
Flores e plantas ornamentais	105,12	124,42	18,36
Productos animais	119,84	109,61	-8,54
Vacún para abasto	104,09	108,29	4,03
Ovino para abasto	134,16	120,82	-9,94
Cabrún para abasto	131,06	124,99	-4,63
Porcino para abasto	133,60	98,51	-26,26
Aves para abasto	109,90	105,16	-4,31
Coellos para abasto	90,45	93,23	3,07
Leite	119,49	124,71	4,37
Ovos	116,81	107,38	-8,07
La	122,36	112,11	-8,38
Índice xeral de prezos percibidos	114,97	113,09	-1,64

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

mo agrícola de fertilizantes. Do **cadro 4.1.1.6.** dedúcese que Galicia foi a décima comunidade que máis fertilizantes consumiu en 1998, aínda que se se mide en termos relativos, é dicir, ponderándoo segundo a superficie agraria útil de cada comunidade, o posto que ocuparía sería o oitavo. Comparada coa media estatal, que é de 90,3 Tm/1.000 Ha, Galicia está por riba da mesma, cun consumo de 126,57 Tm/1.000 Ha.

Un último gasto fóra do sector a ter en conta é a inscrición de maquinaria. Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.7.**, que recolle a composición do censo da maquinaria

da comunidade autónoma, no ano 1998 prodúcese una redución no número de motocultores (22%), mentres aumenta nunha porcentaxe similar o número de tractores. En termos absolutos, o número de tractores acada a cifra de 1.749 en 1998, fronte ós 1.425 do ano anterior, en tanto que, no caso dos motocultores, pásase dos 895 de 1997 ós 698 do ano considerado.

O **cadro 4.1.1.8.** reflicte os prezos percibidos polos agricultores nos dous últimos anos, onde se aprecia que, en 1998, estos descenderon un 1,64% respecto ó ano anterior. A causa principal deste descenso é

CADRO 4.1.1.9.

Axudas estruturais á agricultura 1996-97

1996			
	Número	Investimento	Subvención
		<i>(en millóns de pesetas)</i>	
Mellora da estrutura productiva das explotacións			
1ª instalación de agricultores novos	829	1.978,9	1.747,7
Investimentos en plans de mellora de explotacións	2.662	10.658,0	2.286,3
Axudas para a introducción á contabilidade	1.246 #		62,0
Axudas a agrupacións de xestión	34		83,7
Investimentos en plans de mellora fóra de acción común	15	83,5	12,6
Axudas á reestruturación do viñado	94	66,1	20,4
Axudas á adquisición de maquinaria en común e innovación tecnolóxica	244	400,8	122,3
Apoio á renda de determinados sectores productivos			
Primas a gandeiros de ovino cabrún	5.138		241,5
Primas a produtores de vacún de carne (becerras)	3.531		37,9
Primas a gandeiros con vacas mosexas	25.861		3.855,1
Axudas á superficie con cultivos herbáceos	38.864		1.324,6
Mellora da renda de explotacións de determinadas zonas			
Indemnizacións compensatorias a zonas de montaña e desfavorecidas	29.016		1.331,6
Razas autóctonas en perigo de extinción	72		4,9
Posta en produción de superficies infrautilizadas en montes veciñais	36		262,3
Medidas para a xestión dos sistemas productivos			
Mellora da eficacia dos sit. productivos agrarios	209		251,3
Cesamento anticipado na actividade agraria	174		75,4
Abandono produción leiteira	5.729		502,9
Defensa sanitaria dos cultivos e control integrado (Atrías)	87	79,0	54,3
Seguros agrarios	3.890		50,0
Total	117.731	13.266,2	12.326,9
1997			
	Número	Investimento	Subvención
		<i>(en millóns de pesetas)</i>	
Mellora da estrutura productiva das explotacións			
1ª instalación de agricultores novos	833	2.001,6	1.939,2
Investimentos en plans de mellora de explotacións	1.346	5.490,4	2.559,8
Axudas para a introducción á contabilidade	1.035		52,7
Axudas a agrupacións de xestión	37		116,9
Investimentos en plans de mellora fóra de acción común	13	59,1	9,8
Axudas á reestruturación do viñado	146	98,8	28,1
Axudas á adquisición de maquinaria en común e innovación tecnolóxica	60	164,8	27,7
Apoio á renda de determinados sectores productivos			
Primas a gandeiros de ovino cabrún	4.487		524,9
Primas a produtores de vacún de carne (becerras)	4.606		164,0
Primas a gandeiros con vacas mosexas	25.331		4.064,2
Primas á comercialización temperá de xatos	62		1,0
Axudas á superficie con cultivos herbáceos	38.625		2.026,0
Mellora da renda de explotacións de determinadas zonas			
Indemnizacións compensatorias a zonas de montaña e desfavorecidas	26.764		1.502,5
Razas autóctonas en perigo de extinción	101		6,8
Protección integrada de viñado	213		17,3
Posta en produción de superficies infrautilizadas en montes veciñais	21		89,4
Conservación do entorno paisaxístico en viñedos da Ribeira Sacra	443		15,1
Prevenición da erosión en sistemas extensivos de pastoreo	54		39,9
Medidas para a xestión dos sistemas productivos			
Mellora da eficacia dos sit. productivos agrarios	145		108,8
Cesamento anticipado na actividade agraria	427		207,9
Abandono produción leiteira	5.660		496,9
Defensa sanitaria dos cultivos e control integrado (Atrías)	79		53,2
Total	110.488	7.814,7	14.052,1

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

o a caída dos prezos dos produtos animais, que supera o aumento no caso dos produtos agrícolas vexetais.

Finalmente, o **cadro 4.1.1.9.** reflicte as diferentes axudas á explotacións agrarias outorgadas en 1997, segundo os datos da Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria. O número de medidas ou liñas de actuación expedidas en 1997 ascendeu a 110.448 (un 6% infe-

rior ó rexistrado o ano anterior), cun volume total de investimentos de 7.815 millóns de pesetas e un volume total de subvencións de 14.052,1 millóns.

Os tres principais grupos de axudas son os correspondentes ás axudas á superficie con cultivos herbáceos, as indemnizacións compensatorias a zonas de montaña e desfavorecidas e as primas a gandeiros con vacas mosexas, que acollen ó

CADRO 4.1.1.10. **Industrias agrarias a 1-1-1998** (1): *distribución segundo sectores*

Sectores	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Cárnicas	49	51	56	65	221
Vícolas e de alcohois	79	77	192	232	580
Manipulación e procesado de flores, tubérculos e produtos hortofrutícolas	53	71	65	52	241
Alimentación animal	40	35	4	24	103
Lácteas	36	38	8	19	101
Outras agroindustrias (2)	28	44	32	20	124
Total	285	316	357	412	1.370

(1) os datos foron extraídos de rexistros administrativos, polo que o feito de aparecer non implica que tódalas industrias estén activas

(2) comprende: manipulación de mel, clasificación e envasado de ovos e outras actividades

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega (1998)

CADRO 4.1.1.11. **Industrias agrarias a 1-1-1998: distribución segundo intervalos de emprego**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
de 1 a 5 traballadores	205	255	296	323	1.079
de 6 a 10 traballadores	32	30	31	44	137
de 11 a 25 traballadores	19	16	18	23	76
de 26 a 50 traballadores	17	9	8	12	46
máis de 50 traballadores	12	6	4	10	32
Total	285	316	357	412	1.370

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega (1998)

82,1% do total das axudas e ó 54,0% das subvencións.

En termos de investimentos, a maior parte dos mesmos van dirixidos a plans de mellora de explotacións que acollen 5.490 millóns de pesetas dos 7.815 millóns investidos, e unhas subvencións por valor de 2.560 millóns de pesetas.

• *Industrias relacionadas.*- Unha primeira aproximación ás industrias agro-gandeiras está recollida nos **cadros 4.1.1.10.** e **4.1.1.11.**, onde se amosa que a 1 de xaneiro de 1998 había un total de 1.370 empresas, das que 1.079 acollían a 5 ou menos traballadores, e tan só 78 empresas tiñan 26 ou máis traballadores.

Atendendo á desagregación segundo subsectores, o máis importante en canto ó número de empresas é o subsector vinícola e de alcohois, con 580 empresas (42,3%), das que 232 están ubicadas na provincia de Pontevedra. Como reflicte o

cadro **4.1.1.10.** este subsector é o que presenta o maior número de industrias en tódalas provincias.

A provincia de Pontevedra, debido precisamente ó maior peso da industria vinícola e de alcohois, é a que acolle ó maior número de industrias, con 412 (o 30,1% do total de industrias agrarias de Galicia), seguida de Ourense, con 357, e Lugo, con 316.

• *Indicadores empresariais.*- Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.12.**, a metodoloxía de Ardán selecciona para o subsector agro-gandeiro 1.033 empresas, cun emprego medio de 19 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 72.836,8 millóns de pesetas. O devandito cadro amosa que son as actividades relacionadas coa distribución de produtos alimenticios e bebidas as que engloban un maior número de empresas (685 empresas) xerando o 62,43% do total de ingresos de explota-

CADRO 4.1.1.12.

Complexo agro-gandeiro 1997: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Producción gandeira	28	6.421,39	1.030,23	331,04	3.389,33	8
Producción avícola	11	7.064,88	1.146,60	89,43	3.010,20	33
Industria cárnica	65	44.633,34	5.532,42	864,29	18.522,15	27
Industria láctea	28	103.109,65	8.107,61	1.622,89	48.852,21	48
Producción de alimentación animal	32	44.475,50	6.372,49	1.480,81	20.982,77	32
Fariñas, pan, dulces e pastelerías	96	13.024,05	4.554,63	849,62	7.857,57	17
Fabr. de bebidas con base alcohólica exc. viño	7	8.926,98	3.861,25	1.820,10	8.012,67	41
Fabricantes de viños	31	5.312,72	1.234,35	566,00	8.797,39	7
Fabr. de bebidas refrescantes non alcoh. e augas min.	17	17.355,32	4.929,88	1.899,37	14.584,28	42
Fabricantes doutros produtos alimenticios	33	16.878,77	4.368,47	1.423,81	15.319,52	33
Distr. xeral maiorista de pdtos. aliment. e bebidas	265	211.428,15	12.101,89	3.245,28	71.735,47	17
Distr. especializada maior. pdtos. aliment. e bebidas	261	169.432,07	12.501,01	2.578,31	56.582,56	12
Distr. detallista de pdtos. alimenticios e bebidas	159	63.139,37	7.096,00	1.484,27	18.659,00	20
Total	1.033	711.202,18	72.836,82	18.255,24	296.305,12	19
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	9,28%	14,95%	7,69%	7,13%	8,45%	

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.1.13.

Complexo agro-gandeiro 1996-97: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1996	1997	97/96
A Coruña	10.548,77	11.780,91	11,68
Vigo	8.108,43	8.971,47	10,64
Arteixo	5.896,00	5.089,52	-13,68
Oleiros	4.278,78	4.475,79	4,60
O Porriño	3.883,66	4.281,85	10,25
Lugo	2.265,49	2.659,53	17,39
Redondela	2.144,53	2.285,58	6,58
Ourense	2.257,94	2.186,02	-3,19

Fonte: Ardán

ción e o 43,52% do valor engadido bruto a custo de factores.

Dentro das actividades productivas salienta a industria láctea, onde as 28 empresas seleccionadas presentaron un emprego medio de 48 persoas. Estas empresas xeraron un total de 103.109,6 millóns de pesetas, o 14,5% dos ingresos totais do subsector, e un valor engadido bruto de 8.107,6 millóns de pesetas, o 11,13%.

O principal núcleo de localización atendendo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 4.1.1.13.**, é A

Coruña, cun total de 11.780,9 millóns de pesetas, un 11,7% máis que no ano anterior, seguido de Vigo, cun valor engadido bruto xerado de 8.971,5 millóns de pesetas, un 10,64% superior ó do ano anterior.

Respecto á evolución da actividade: ingresos, custos e resultados, o **cadro 4.1.1.14.** reflicte que no ano 1997 prodúcese unha redución do resultado económico neto de explotación e dos beneficios das empresas, así como do *cash-flow*. En termos dos ingresos de explotación, redúcese a evolución do VEB a custo de factores e do *cash-flow*, para situarse no 10,24% e no 2,57%, respectivamente.

CADRO 4.1.1.14.

Evolución da actividade no complexo agro-gandeiro 1996-97: ingresos, custos e resultados

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	661.709,92	100,00	711.202,18	100,00	7,48
Consumo e outros gastos de explotación	593.058,89	89,63	638.365,35	89,76	7,64
Valor engadido bruto a custo dos factores	68.651,03	10,37	72.836,82	10,24	6,10
Gastos de persoal	44.624,52	6,74	48.146,93	6,77	7,89
Resultado económico bruto da explotación	24.026,51	3,63	24.689,89	3,47	2,76
Amortizacións	8.727,12	1,32	10.033,21	1,41	14,97
Resultado económico neto da explotación	15.299,39	2,31	14.656,68	2,06	- 4,20
Carga financeira	3.661,98	0,55	2.745,23	0,39	- 25,03
Resultado de actividades ordinarias	11.637,41	1,76	11.911,45	1,67	2,35
Resultado de actividades extraordinarias	1.847,93	0,28	614,84	0,09	- 66,73
Resultado antes de impostos	13.485,34	2,04	12.526,29	1,76	- 7,11
Impostos	3.648,08	0,55	4.304,27	0,61	17,99
Resultado neto do exercicio	9.837,26	1,49	8.222,02	1,16	- 16,42
Cash-flow	18.564,38	2,81	18.255,24	2,57	- 1,67

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.1.15.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo agro-gandeiro 1996-97

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	270.043,16	100,00	296.305,12	100,00	9,73
Activo fixo (neto)	103.965,03	38,50	114.251,35	38,56	9,89
Gastos amortizables	2.426,82	0,90	2.004,41	0,68	-17,41
Inmovilizado inmaterial	5.988,30	2,22	6.626,08	2,24	10,65
Inmovilizado material	69.867,76	25,87	73.981,91	24,97	5,89
Outro inmovilizado	25.525,58	9,45	31.533,96	10,64	23,54
Outro activo fixo	156,57	0,06	104,99	0,04	-32,94
Circulante neto	166.078,13	61,50	182.053,76	61,44	9,62
Existencias	49.985,47	18,51	54.306,27	18,33	8,64
Debedores	86.604,36	32,07	93.411,14	31,53	7,86
Tesourería	12.844,03	4,76	13.221,75	4,46	2,94
Outro activo circulante	16.644,27	6,16	21.114,61	7,13	26,86
Fontes de financiamento	270.043,16	100,00	296.305,12	100,00	9,73
Financiamento permanente	125.740,54	46,56	140.800,83	47,52	11,98
Fondos propios	86.916,62	32,19	95.685,48	32,29	10,09
Recursos alleos l/p	34.674,08	12,84	39.864,26	13,45	14,97
Ingresos distribuídos en varios exercicios	4.149,84	1,54	5.251,09	1,77	26,54
Acreeedores a curto prazo	144.302,62	53,44	155.504,29	52,48	7,76
Fondo de rotación	21.775,51	8,06	26.549,48	8,96	21,92

Fonte: Ardán

Complexo agro-gandeiro 1996-97: estudo económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1996	6,60%	8,45%	12,19%	25,06%	8,90%	17,25%	1,70%	3,30%	0,62%	1,37%	2,10%	2,86%
1997	4,88%	10,30%	12,01%	24,44%	9,08%	16,55%	1,61%	3,38%	0,56%	1,15%	1,96%	3,16%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficiente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1996	5,59%	6,76%	1,86%	3,57%	2,90	1,82	12,26%	13,40%	2,60%	3,78%	2,29	2,49
1997	5,23%	6,96%	1,82%	3,66%	2,90	1,88	10,95%	15,23%	2,46%	3,37%	2,34	2,46

Fonte: Airdán

CADRO 4.1.1.17.

Producción dos principais cultivos agrícolas 1997-98

(en Tm.)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Trigo	50.287	97.064	12.000	16.744	18.764	1.024
Centeo	26.368	21.860	2.160	10.648	7.586	1.466
Feixón seco	6.937	4.676	2.650	172	850	1.004
Pataca	564.572	411.428	157.150	99.267	103.818	51.193
Feixón verde	15.935	15.342	970	932	2.310	11.130
Tomate	45.971	32.590	2.320	926	3.114	26.230
Leituga	128.891	21.464	2.690	2.566	1.720	14.488
Pradería polifita (1)	4.468	11.402	3.586	6.815	61	940
Uva vinificación	190.108	136.059	8.575	11.387	54.857	61.240

(1) datos en miles de Tm.

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

En relación ó investimento e ó financiamento, **cadro 4.1.1.15.**, o activo total é financiado nunha maior proporción polos acreedores a curto prazo (52,48%).

No que á análise económica e financeira se refire, o **cadro 4.1.1.16.** reflicte unha situación diferente á das empresas galegas consideradas no seu conxunto. Así, no subsector considerado apréciase unha desaceleración no crecemento dos ingresos de explotación e un incremento relativo dos gastos de persoal. Asemade, prodúcese unha leve redución da rendibilidade económica que implica o descenso da rendibilidade financeira.

• **Agricultura.-** A produción dos principais cultivos en 1998 está recollida no **cadro 4.1.1.17.**, que amosa o papel destacado da produción de pataca en Galicia. A produción total de Galicia en 1997 foi de 411.428 toneladas e un 38,2% da mesma correspondeu á produción da provincia de A Coruña.

En segundo lugar atópase a produción da uva vinificación, que foi de 136.059 toneladas, sendo a provincia de Pontevedra o principal produtor da mesma, con 61.240 toneladas (45,0%).

Atendendo ó **cadro 4.1.1.18.**, que recolle as macromagnitudes agrarias

galegas en 1997, o valor monetario da produción total do subsector agrícola ascendeu a 136.190,2 millóns de pesetas, dos que un total de 70.835,4 millóns corresponden ó reemprego no sector agrario.

Como se pode apreciar, a produción total de cereais, que representa un 6,7% da produción total agraria, está pouco orientada ó mercado: o 78,8% do total producido é reempregado no subsector agrario. No caso contrario están os tubérculos consumo humano, as hortalizas e o viño, onde as súas producións están orientadas claramente ó mercado. Nestes tres últimos grupos, a porcentaxe da produción total adicada ó reemprego é do 14,3%, o 12,2% e o 1,8%, respectivamente.

No que atinxe á contribución do subsector á produción final agrícola, **cadro 4.1.1.19.**, a máis importante corresponde ó viño e subproductos, con 20.967 millóns de pesetas en 1997, o que representa o 32,1% do total. Séguenlle en importancia as hortalizas e os tubérculos para o consumo humano, con 17.050 e 10.470 millóns de pesetas, respectivamente.

Segundo a súa distribución provincial, o devandito cadro amosa que Pontevedra aporta unha maior achega á produción final agraria, con 29.142 millóns de pesetas (o 44,6%), seguida da provincia de

CADRO 4.1.1.18.

Macromagnitudes do subsector agrícola 1996-97

(en millóns de pesetas)

1996			
Cultivos	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Cereais	14.033,4	12.050,5	1.982,9
Leguminosas	4.045,1	339,9	3.705,2
Pallas	1.140,8	1.140,8	
Tubérculos consumo humano	15.500,2	2.011,8	13.488,4
Cultivos industriais herb.	5,3	5,3	
Cultivos forraxeiros	42.872,7	42.872,7	
Pasteiros e prados naturais	18.029,1	18.029,1	
Hortalizas	19.112,1	1.736,0	17.376,1
Cítricos	483,8	4,2	479,6
Froitas non cítricas	4.828,9	868,1	3.960,8
Viño e subproductos	24.378,0	429,8	23.948,2
Outros industriais	83,8		83,8
Flores e plantas ornamentais	7.801,4		7.801,4
Sementes selectas e pes	175,0		175,0
Total	152.489,4	79.488,1	73.001,4

1997			
Cultivos	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Cereais	9.142,6	7.208,0	1.934,6
Leguminosas	2.261,9	212,2	2.049,7
Pallas	1.137,9	1.137,9	
Tubérculos consumo humano	12.220,5	1.750,7	10.469,8
Cultivos forraxeiros	34.900,6	34.900,6	
Cultivos industriais herb.	2,1	2,1	
Pasteiros e prados naturais	22.791,0	22.791,0	
Hortalizas	19.421,6	2.371,3	17.050,3
Cítricos	483,4		483,4
Froitas non cítricas	5.242,2	82,6	5.159,6
Viño e subproductos	21.345,7	379,1	20.966,6
Flores e plantas ornamentais	6.576,8		6.576,8
Sementes selectas e pes	623,5		623,5
Outros industriais	40,7		40,7
Total	136.190,2	70.835,4	65.354,8

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.19.

Achega do subsector agrícola á produción final agraria 1996-97

(en millóns de pesetas)

	1996	1997				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Cereais	1.983	1.935	646	931	193	165
Leguminosas	3.705	2.050	1.098	293	235	424
Tubérculos consumo humano	13.488	10.470	4.892	1.957	1.420	2.202
Hortalizas	17.376	17.050	3.880	870	2.060	10.241
Cítricos	480	483	57			426
Froitas non cítricas	3.961	5.160	1.119	1.504	339	2.198
Viño e subproductos	23.948	20.967	1.904	3.460	4.342	11.261
Outros industriais	84	41				41
Flores e plantas ornamentais	7.801	6.578	4.082	133	212	2.151
Sementes selectas e pés agrícolas	175	624	446		144	34
Total	73.001	65.355	18.123	9.147	8.944	29.142

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.20.

Viño: denominacións de orixe 1996-98

	Producción de uva (en kilos)		
	1996	1997	1998
Ribeira Sacra	2.100.000	1.500.000	1.831.370
Ribeiro	25.570.694	11.911.304	
Rías Baixas	9.776.117	8.193.418	3.469.487
Valdeorras	--	--	--
Monterrei	--	--	396.396

	Superficie inscrita (en Ha)		
	1996	1997	1998
Ribeira Sacra	1.550	1.550	1.500
Ribeiro		3.330	
Rías Baixas	1.739	1.923	1.929
Valdeorras	--	--	2.000
Monterrei	--	--	472

	Producción viño (en litros)		
	1996	1997	1998
Ribeira Sacra	1.364.000	970.550	--
Ribeiro	19.178.500	8.933.500	
Rías Baixas	6.441.134	5.459.890	
Valdeorras	--	--	3.270.776
Monterrei	--	--	--

Fonte: elaboración propia CES-Galicia a partir de datos dos Consellos Reguladores das Denominacións de Orixe

A Coruña, con 18.123 millóns de pesetas (o 27,7%).

Respecto á situación do viño en Galicia, o **cadro 4.1.1.20.** recolle os datos sobre a produción de uva, superficie inscrita e produción de viño facilitados polos consellos reguladores das denominacións de orixe. Das cinco denominacións de orixe (Ribeira Sacra, Ribeiro, Rías Baixas, Valdeorras e Monterrei), a do Ribeiro é a máis importante segundo as variables consideradas.

• **Gandería.-** O punto de partida para analiza-lo subsector gandeiro vai se-la información recollida no **cadro 4.1.1.21.**, que resume a situación do mesmo nos anos 1996 e 1997. Neste cadro pódese apreciar a importancia do subsector lácteo en Galicia, que no ano 1997 supuña o 47,3% do valor total da produción final

agraria galega, cun valor de 85.730,6 millóns de pesetas, fronte ós 87.761,8 millóns do ano anterior. Séguenlle en importancia o vacún, as aves e o porcino. Entres estes catro subsectores aportan o 91,6% do total da produción final agraria galega, unha cifra inferior á do ano anterior, que foi de 92%.

O **cadro 4.1.1.22.** reflicte que a provincia de A Coruña é a que aporta unha maior produción final gandeira, con 58.699 millóns de pesetas. A provincia de Lugo é a segunda en canto ó valor da produción final gandeira (51.593 millóns de pesetas) e salienta por se-lo primeiro produtor de leite. Pola súa banda, Ourense presenta o maior valor da produción final gandeira no caso das aves, vacún, cabrún e porcino.

En relación ó gando bovino, os **cadros 4.1.1.23.** e **4.1.1.24.** amosan a dis-

CADRO 4.1.1.21.

Macromagnitudes do subsector gandeiro 1996-97

1996

(en millóns de pesetas)

	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Vacún: carne e gando	42.419,0	-	42.419,0
Ovino: carne e gando	1.160,8	-	1.160,8
Cabrún: carne e gando	651,1	-	651,1
Porcino: carne e gando	20.996,5	-	20.996,5
Aves: carne e gando	19.362,8	-	19.362,8
Coellos: carne e gando	1.987,3	-	1.987,3
Equino: carne e gando	36,5	-	36,5
Leite	95.608,1	7.846,3	87.761,8
Ovos	12.532,9	2.592,8	9.940,1
La	27,7	-	27,7
Esterco	16.461,6	16.461,6	-
Traballo animal	1.554,1	1.554,1	-
Varios	962,6	-	962,6
Total	213.761,0	28.454,8	185.306,2

1997

	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Vacún: carne e gando	35.930,2	-	35.930,2
Ovino: carne e gando	1.111,1	-	1.111,1
Cabrún: carne e gando	513,4	-	513,4
Porcino: carne e gando	19.012,4	-	19.012,4
Aves: carne e gando	25.168,2	-	25.168,2
Coellos: carne e gando	2.573,1	-	2.573,1
Equino: carne e gando	66,0	-	66,0
Leite	92.944,7	7.214,1	85.730,6
Ovos	12.516,1	2.564,4	9.951,7
La	36,4	-	36,4
Esterco	17.490,2	17.490,2	-
Traballo animal	1.233,2	1.233,2	-
Varios	1.049,7	-	1.049,7
Total	209.644,7	28.501,9	181.142,8

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.22.

Achega do subsector gandeiro á produción final agraria 1996-97

(en millóns de pesetas)

	1996	1997				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Vacún: carne e gando	42.419	35.930	10.795	6.785	13.320	5.030
Ovino: carne e gando	1.161	1.111	121	50	124	816
Cabrún: carne e gando	651	514	25	124	233	132
Porcino: carne e gando	20.997	19.013	7.076	448	7.158	4.331
Aves: carne e gando	19.363	25.168	1.664	4.087	11.830	7.588
Coellos: carne e gando	1.987	2.573	714	2	766	1.095
Equino: carne e gando	37	66	32	-	-	34
Leite	87.762	85.731	35.620	39.026	2.177	8.907
Ovos	9.940	9.952	2.381	635	3.666	3.270
La	28	36	25	4	6	3
Varios	963	1.050	246	436	145	223
Total	185.306	181.144	58.699	51.593	39.424	31.428

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.23.

Censo de bovino 1998

Explotacións	Total vacas			Outros B.					Distribución segundo razas				
	Vacas V. Leite	Vacas V. Carne	Vacas V. Carne	Raza Morena	Raza Alpina	Raza Rubia Galega	Raza Outras Outóct.	Raza Cruzamentos e mestizas	Raza Frisona	Raza Frisona	Raza Frisona	Raza Frisona	Raza Frisona
A Coruña	32.735	282.907	81.611	56.593	2	6.703	34.558	8.056	48.883	241.326			
Lugo	27.472	327.942	131.113	65.080	279	6.368	79.815	13.797	53.236	239.541			
Ourense	8.520	40.330	9.471	4.064	1.044	4.057	10.655	1.731	17.510	9.376			
Pontevedra	16.682	83.993	24.626	15.559	52	1.542	14.472	811	13.355	69.546			
Total	85.409	735.172	268.209	141.296	1.377	18.670	139.500	24.395	132.984	559.789			

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.24.

Censo de saneamento gandeiro 1998: explotacións e reses

Número de vacas	Nº de explotacións		Total reses		Vacas		Distribución segundo razas				
	Totals	Leite	Totals	Leite	Carne	Raza frisona	Raza morena	Raza parda	Raza rubia	Raza autóctona	Raza cruzada
1-2	26.681	10.093	38.427	11.894	24.251	10.425	54	3.419	9.805	1.525	13.237
3-4	13.219	4.225	45.258	12.393	28.574	11.801	80	2.943	13.086	2.014	15.343
5-9	17.061	7.028	114.295	40.063	61.847	43.643	187	4.909	30.523	4.944	32.080
10-19	15.395	9.682	211.590	104.180	78.213	118.919	297	4.573	42.139	7.356	38.336
20-49	11.178	9.192	327.797	205.881	60.668	255.315	282	2.569	35.568	6.577	27.563
>=50	1.875	1.690	139.101	92.552	14.656	121.686	477	257	8.379	1.979	6.425
Total	85.409	41.910	876.468	466.963	268.209	561.789	1.377	18.670	139.500	24.395	132.984

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.25.

Producción de leite 1997-98 ⁽¹⁾

(en miles de litros)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Producción total	2.070.892	1.890.492	808.203	809.998	56.932	215.359
Consumo/Transformación	198.276	134.611	69.137	46.761	3.970	14.743
Producción comercializada	1.872.706	1.755.881	739.066	763.237	52.962	200.616

(1) avances

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.26.

Cota leiteira asignada ás CC.AA. 1998

	Toneladas
Andalucía	416.826
Aragón	81.569
Asturias	605.175
Baleares	107.861
Cantabria	470.818
Castela e León	749.152
Castela A Mancha	159.852
Cataluña	547.283
Estremadura	40.497
Galicia	1.638.907
venda a industrias	1.630.626,4
vendas directas	8.280,5
Madrid	92.955
Rexión de Murcia	19.016
Navarra	156.122
País Vasco	250.821
A Rioxa	17.817
Comunidade Valenciana	39.610
Total	5.394.281

Fonte: Instituto Lácteo e Gandeiro de Galicia

CADRO 4.1.1.27.

Censo de gando porcino 1998 ⁽¹⁾

	Porcino de reprodución				
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Reproduc. >=50 kg	85.186	29.683	13.280	28.209	14.014
Verróns	2.320	801	527	644	348
Total reproductoras	82.866	28.882	12.753	27.565	13.666
Cubertas	61.108	20.466	8.864	22.126	9.652
Cubertas 1ª vez	4.379	1.746	897	944	792
Non cubertas	4.080	1.839	593	885	763
Non cubertas 1ª vez	13.299	4.831	2.399	3.610	2.459

	Porcino de cebo				
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Reproduc. >=50 kg	656.719	206.763	116.845	178.639	154.472
Verróns	199.717	83.895	32.416	42.116	41.290
Total reproductoras	206.091	56.214	38.569	59.266	52.042
Cubertas	250.911	66.654	45.860	77.257	61.140
Cubertas 1ª vez	172.632	52.604	31.149	40.141	48.738
Non cubertas	78.181	14.050	14.613	37.116	12.402
Non cubertas 1ª vez	98	-	98	-	-

(1) datos do mes de decembro

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

CADRO 4.1.1.28.

Producción de carne 1997-98: número de reses sacrificadas

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Bovino	401.906	408.423	138.603	80.009	98.063	91.748
Ovino	60.160	71.287	14.855	10.687	33.133	12.612
Cabrún	46.002	32.586	2.364	2.290	27.399	533
Porcino	1.050.866	1.139.655	367.382	47.104	32.505	692.664
Equino	1.280	1.428	648	447	88	245
Aves (1)	57.774	56.837	2.374	9.051	27.768	17.644
Coellos	3.607	4.152	1.405	-	-	2.747

(1) en miles

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

tribución do censo bovino. En 1998 houbo un total de 85.409 explotacións adicadas a este tipo de animais (un 3,9% menos que en 1997), das que 32.735 estaban ubicadas na provincia de A Coruña e 27.472, en Lugo. Nas explotacións galegas, das que, segundo os datos da consellería, 41.910 estaban adicadas ó leite, había un total de 876.468 reses, o que implica que o número medio de reses por explotación foi de 10,26, fronte ás 11,3 no ano 1997.

En Galicia, un 31,2% das explotacións teñen unha ou dúas reses, unha porcentaxe que se eleva ó 66,7% se o límite máximo se establece en nove reses por explotación.

O devandito cadro amosa que do total de vacas galegas (735.172 reses) o 63,5% está dirixido á produción de leite, en tanto que o 36,5% restante van para a produción de carne. A produción de leite en Galicia foi de 1.890,5 miles de toneladas, mentres a cota asignada ascendeu a 1.638,9 miles de toneladas, das que 1.630,6 miles de toneladas corresponden ás vendas a industrias (**cadros 4.1.1.23.** e **4.1.1.24.**).

No gando porcino, o **cadro 4.1.1.27.** reflicte que a meirande parte do porcino é considerado como porcino de cebo (86,1%) e se concentra fundamentalmente nas provincias de Ourense e A Coruña.

Finalmente, o **cadro 4.1.1.28.** amosa a produción de carne por tipos. Atendendo ó número de reses sacrificadas, salienta o sector porcino, 1.139.655 porcos sacrificados (un 8,4% máis que no ano anterior), seguido do gando bovino, con 408.423 reses (un 1,6% superior a 1997).

Por provincias, Pontevedra destaca no eido do gando porcino ó acoller o 60,8% do total de reses sacrificadas en 1998, en tanto que en A Coruña salienta no bovino, cun 33,9% do total de sacrificios. Ourense, pola súa banda, é o primeiro produtor de gando ovino e cabrún, dos que abrangue o 46,5% e 84,1% do total de reses sacrificados, respectivamente.

4.1.2.- Subsector mar-industria

A poboación ocupada na pesca aumentou en 1998 un 2,8% en relación ó ano anterior, para situarse nos 29,1 miles de ocupados. Este incremento prodúcese tanto no caso dos homes como das mulleres, tal e como reflicte o **cadro 2.1.4.** (*Poboación ocupada 1997-98: distribución segundo sector económico*).

A importancia deste sector para Galicia queda reflectida no feito de que, tal e como se indicou no capítulo 1.3.- Sector exterior, a partida correspondente a “Peixes e crustáceos, moluscos e outros” é a

CADRO 4.1.2.1.

**Presupostos consolidados da Consellería de Pesca 1997-98:
distribución dos créditos por programas**

(en millóns de pesetas)

	1997	1998	98/97
Ensinanzas pesqueiras	519,0	473,3	-8,81
Formación Profesional F.S.E.	555,0	581,3	4,74
Protección e mellora do medio ambiente	295,0	214,7	-27,22
Protección e mellora do medio natural marítimo	731,0	435,2	-40,47
Investigación e experimentación pesqueira	483,0	-	-
Dirección e Servicos Xerais de Pesca	1.652,0	1.781,7	7,85
Promoc. cooperativa e social e divulgac. da tecnoloxía pesqueira	1.408,0	1.404,5	-0,25
Ordenación, reestruct., fomento e mellora da produción pesqueira de cultivos mariños	8.165,0	946,1	-88,41
Regulación das producións e dos mercados pesqueiros	583,0	108,9	-81,32
Ordenación e creación de industrias pesqueiras	3.168,0	-	-
Plan galego de investigación e desenv. tecnolóxico	-	492,3	-
Elab. e difusión estatística	-	9,8	-
Medio mariño	-	186,5	-
Desenv. sostible da explotación dos recursos mariñ.	-	1.224,5	-
Transf., conserv. e comerc. dos produtos mariños	-	3.287,3	-
Promoc. produtos pesqueiros e fom. da calidade	-	627,6	-
Equipamentos pesqueiros	-	293,1	-
Ordenación, reestruct. e renov. da flota pesqueira	-	6.609,1	-
Servicios ás actividades marítimas	-	96,6	-
Plan crecemento do emprego	-	600,0	-
Total	17.559,0	19.372,5	10,33

Fonte: Xunta, *Presupostos xerais da C.A.*

segunda en importancia tanto no caso das exportacións como das importacións.

O **cadro 4.1.2.1.** reflicte a cuantía dos programas adicados á pesca que están recollidos nos Presupostos Xerais da Xunta. As primeiras medidas son as referidas á “ordenación, reestructuración e renovación da flota pesqueira” (programa 723A) con 6.609,1 millóns de pesetas, indicando así que un dos principais obxectivos do exercicio 1998 foi a mellora e reestructuración da flota, procurando actuacións que supuñan unha rápida adaptación dos recursos dispoñibles ás necesidades futuras derivadas da xestión racional dos recursos pesqueiros.

Xunto a este programa salienta o 722A, que ten como obxectivos potencia-la competitividade das empresas do sector mediante a concesión de subvencións de capital que auxilién o financiamento de investimentos encamiñados ó aforro ener-

xético, á racionalización dos procesos productivos, á utilización de especies novas ou infrautilizadas, etc., así como ó establecemento de novos centros de traballo en zonas socioeconómicamente en declive que permitan a creación de emprego.

• **A produción.-** A produción controlada de pesca fresca en Galicia descendeu no último ano un 6,3% respecto ó ano anterior, para situarse nas 171.118,2 toneladas, fronte ás 182.584,6 toneladas do ano 1997. Como reflicte o **cadro 4.1.2.2.**, este descenso débese á caída da produción dos cefalópodos, crustáceos, peixes e equinodermos (6,8% respecto ó ano anterior), que supera ó aumento dos bivalvos e gasterópodos, que aumentan a súa produción en 1998 un 4,5%.

O valor da produción dos produtos pesqueiros considerados no **cadro 4.1.2.2.** descendeu en 1998 un 1,8% en relación con 1997, por mor da caída do valor dos

CADRO 4.1.2.2.

Producción de pesca fresca en primeira venda 1997-1998

Especies	Producción (en Tm.)			Valor (en millóns de pesetas)		
	1997	1998 (1)	98/97	1997	1998 (1)	98/97
Bivalvos e gasterópodos	8.354,03	8.733,8	4,55	5.757,85	6.689,40	16,18
Cefalópodos	10.075,56	8.122,3	-19,39	4.469,44	3.724,27	-16,67
Crustáceos	2.593,74	1.986,3	-23,42	4.036,03	3.653,13	-9,49
Peixes	160.975,74	151.751,2	-5,73	44.387,56	43.539,17	-1,91
Equinodermos	585,53	524,7	-10,39	47,33	57,92	22,37
Total	182.584,59	171.118,17	-6,28	58.698,21	57.663,88	-1,76

(1) datos provisionais

Fonte: Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura

CADRO 4.1.2.3.

Producción pesqueira controlada en primeira venda nas 5 primeiras lonxas 1997-98

Lonxa	Producción			Valor		
	1997 (en Tm.)	1998 (1)	98/97 (%)	1997 (en millóns de pesetas)	1998 (1)	98/97 (%)
Ribeira	25.511,2	33.054,4	29,57	4.498,6	4.683,9	4,12
Vigo	38.161,1	22.639,7	-40,67	13.923,2	10.289,9	-26,10
Burela	11.569,8	14.490,5	25,24	3.627,9	4.140,2	14,12
Coruña (2)	9.758,8	12.444,5	27,52	2.495,0	2.806,7	12,49
Celeiro	7.731,9	10.527,0	36,15	3.149,9	5.835,8	85,27
Total 5 primeiras lonxas	92.732,8	93.156,1	0,46	27.694,6	27.756,5	0,22
Total	182.584,6	171.118,2	-6,28	58.698,2	57.663,9	-1,76

(1) datos provisionais

(2) subhastadores

Fonte: Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura

CADRO 4.1.2.4.

Producción acuícola 1996-98

	1996			1998 (1)		
	Instalacións	Producción (en Tm.)	Valor (en millóns de pesetas)	Instalacións	Producción (en Tm.)	Valor (en millóns de pesetas)
Moluscos bivalvos	3.379	196.533	16.738	3.386	267.568	22.436
mexilón	3.242	184.744	8.258	3.242	258.000	14.910
ostra plana	113	2.102	1.099	113	2.540	1.330
ostra rizada	24	90	12	14	49	9
ameixa fina	banco natural	1.063	2.328	banco natural	914	1.794
ameixa babosa	banco natural	2.291	2.401	banco natural	2.554	2.613
berberecho	banco natural	4.422	1.219	banco natural	2.452	909
ameixa rubia	banco natural			banco natural	306	260
ameixa xaponesa	banco natural	1.614	1.286	banco natural	604	476
pectínidos	banco natural	207	135	banco natural	72	69
vieira	--	--	--	17	77	66
Peixes	16	2.499	2.565	18	2.648	3.205
rodaballo	10	1.773	2.207	10	1.818	2.798
salmón	6	726	358	6	798	380
polbo	--	--	--	2	32	27
					(en unidades)	
Xuvenís				4	7.100.000	520
rodaballo	--	--	--	3	1.100.000	220
dourada	--	--	--	1	6.000.000	300

(1) datos provisionais

Fonte: Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura

peixes (1,9%), cefalópodos (16,7%) e crustáceos (9,5%).

O **cadro 4.1.2.3.** recolle as 5 principais lonxas en 1998, no que á produción controlada se refire, e a súa comparación co ano 1997. Como se pode apreciar, estes 5 portos representan o 54,4% do total da produción controlada en Galicia e o 48,13% do valor da mesma.

Do devandito cadro despréndese que o porto de Ribeira é o máis importante en termos de produción, con 33.054,4 toneladas, seguido do porto de Vigo, co 22.639,7 toneladas. Comparado co ano anterior, salienta o forte descenso do porto de Vigo tanto en termos de produción como en termos de valor da mesma (un 40,67% e un 26,10%, respectivamente).

O **cadro 4.1.2.4.** reflicte a produción acuícola galega en 1998. Pódese apreciar a importancia dos moluscos bivalvos e, sobre todo, a importancia do mexillón, tanto polo número de instalacións (número de empresas que están en funcionamento e que tiveron produción ese ano) como polo seu valor en primeira venda.

Galicia, que é un dos principais produtores de mexillón a nivel mundial, aumentou a súa produción un 39,6% en relación ó ano 1996, acadando a cifra de 258.000 toneladas no último ano. En 1998, o valor en primeira venda deste produto ascendeu a 14.910 millóns de pesetas, que é un 80,55% superior ó valor correspondente a 1996.

• **Emprego.-** O número de persoas ocupadas no sector pesqueiro galego aumentou ó longo de 1998, pasando dos 28.300 persoas de 1997 ós 29.100 de 1998. Neste ano, o peso relativo da ocupa-

ción do subsector pesqueiro aumenta desde o 3,13% de 1997 ata o 3,17% do ano 1998. A provincia de Pontevedra é que acolle a meirande parte da poboación ocupada na pesca, con 16,6 miles de persoas (57% da poboación galega adicada á pesca).

O emprego neste subsector presenta unha concentración na poboación ocupada con idades comprendidas entre os 25 e 54 anos, xa que este grupo de idade acolle ó 76,7% da poboación ocupada na pesca (na economía galega, a poboación ocupada neste grupo de idade representa o 73,4%). O peso relativo da poboación ocupada dos outros grupos de idade aumenta respecto ó peso relativo no ano anterior, e así, as persoas ocupadas de máis de 55 anos representan o 12,5% fronte ó 11% do ano anterior, ou as persoas comprendidas entre 20 e 24 anos supoñen o 8,8% da poboación ocupada no subsector en 1998, fronte ó 5% do ano anterior.

• **Empresas mixtas.-** Diante da falta de caladoiros nos que pescar, a flota galega e española de longa distancia tivo que reorientarse nos últimos anos. Unha solución ó problema foi a constitución de sociedades mixtas en países con recursos pesqueiros abundantes para lograr así non só o aprovisionamento senón tamén mante-los postos de traballo.

Atendendo ós datos recollidos no **cadro 4.1.2.5.**, no ano 1998 había un total de 20 sociedades ou empresas mixtas rexistradas en Galicia, que estaban asociadas a 7 países. Estas empresas contaban cun total de 25 buques, que desplazaban 17.590,67 TRB. É nas Malvinas onde hai máis empresas mixtas rexistradas (sete), que contan con 8 buques cunha capacidade total de 9.978,06 TRB, o que representa o 56,7% da capacidade

CADRO 4.1.2.5.

Sociedades mixtas no sector da pesca rexistradas 1998

países coas que están asociadas	número de empresas	número de buques	TRB
Argentina	2	2	1.021,23
Australia	1	1	1.489,33
Illas Malvinas	7	8	9.978,06
Mozambique	2	6	1.114,14
Namibia	5	5	3.138,02
Senegal	2	2	645,45
Uruguay	1	1	204,44
Total	20	25	17.590,67

Fonte: Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura

CADRO 4.1.2.6.

Complexo mar-industria 1997: actividades que comprende o grupo

	Empresas	(en millóns de pesetas)				Emprego medio
		Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	
Extracción pesqueira e actividades relacionadas	248	106.495,84	35.105,51	12.544,96	122.315,65	26
Acuicultura	34	8.612,03	2.171,16	911,86	10.287,72	13
Elab., manip., depós. e conservación de peixe	43	58.307,37	11.928,94	3.322,90	54.685,15	69
Conservas de peixe	56	115.999,18	18.517,43	4.741,18	79.711,32	103
Distribución de peixes e mariscos	346	157.407,93	9.804,45	3.674,73	55.564,25	8
Total	727	446.822,34	77.527,49	25.195,63	322.564,09	26
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	6,53%	9,39%	8,18%	9,84%	9,20%	

Fonte: Ardán

total das empresas mixtas rexistradas en Galicia.

En relación ó número de traballadores, en 1998 había un total de 387 traballadores rexistrados.

• Indicadores empresariais.-

Segundo o criterio de selección de empresas de Ardán, **cadro 4.1.2.6.**, o subsector mar-industria está formado por 727 empresas, cun emprego medio de 26 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 77.527,5 millóns de pesetas. O devandito cadro amosa que as dúas actividades máis importantes, segundo o número de empresas, son as de distribución de peixes e mariscos e a de produción pesqueira e as súas actividades relacionadas.

O primeiro grupo de actividades, a distribución de peixe e marisco está forma-

do por 346 empresas, que presentan uns ingresos de explotación de 157.407,9 millóns de pesetas, o que supoñe o 35,23% dos ingresos totais do subsector. O segundo grupo de actividades, as de extracción pesqueira, salienta polo seu VEB a custo de factores xerado, que representa o 45,28% do total xerado polo subsector.

Vigo é o principal núcleo de localización no que ó valor engadido bruto a custo de factores xerado polas empresas se refire, cun total de 23.796,4 millóns de pesetas, un 9,11% máis que no ano 1996. Comparado co total xerado polo subsector, o VEB xerado polas empresas ubicadas en Vigo en 1997 representan o 30,7% do total (**cadro 4.1.2.7.**).

No que á evolución da actividade: ingresos, custos e resultados se refire, o **cadro 4.1.2.8.** amosa unha boa situación do subsector, xa que en 1997 se produce

CADRO 4.1.2.7.

Complexo mar-industria 1996-97: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1996	1997	97/96
Vigo	21.809,19	23.796,38	9,11
Redondela	5.545,92	5.665,75	2,16
A Coruña	5.216,09	5.249,32	0,64
Cangas	3.783,80	4.532,25	19,78
Ribeira	3.978,28	4.458,53	12,07
Carballo	4.274,28	4.181,76	-2,16
Marín	3.232,48	3.766,06	16,51
Pobra do Caramiñal	3.101,04	3.125,92	0,80

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.2.8. Evolución da actividade no complexo mar-industria 1996-97: ingresos, custos e resultados

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	391.708,01	100,00	446.822,34	100,00	14,07
Consumo e outros gastos de explotación	320.434,33	81,80	369.294,86	82,65	15,25
Valor engadido bruto a custo dos factores	71.273,68	18,20	77.527,49	17,35	8,77
Gastos de persoal	47.225,43	12,06	48.985,17	10,96	3,73
Resultado económico bruto da explotación	24.048,25	6,14	28.542,32	6,39	18,69
Amortizacións	10.014,89	2,56	11.809,46	2,64	17,92
Resultado económico neto da explotación	14.033,36	3,58	16.732,86	3,74	19,24
Carga financeira	7.120,15	1,82	5.684,86	1,27	-20,16
Resultado de actividades ordinarias	6.913,21	1,76	11.048,01	2,47	59,81
Resultado de actividades extraordinarias	7.290,44	1,86	6.222,83	1,39	-14,64
Resultado antes de impostos	14.203,65	3,63	17.270,84	3,87	21,59
Impostos	2.898,33	0,74	3.884,67	0,87	34,03
Resultado neto do exercicio	11.305,32	2,89	13.386,17	3,00	18,41
Cash-flow	21.320,21	5,44	25.195,63	5,64	18,18

Fonte: Ardán

un aumento importante do resultado económico neto de explotación e do resultado neto do exercicio. En termos absolutos, o VEB e o *cash-flow* aumentan en 1997, aínda que en termos relativo, o peso do VEB no total de ingresos descende dun 18,2% ata o 17,35% de 1997.

Centrándo a análise na evolución do investimento e do financiamento, o **cadro 4.1.2.9.** amosa que, a pesar do lixeira perda de importancia en 1997, o financiamento permanente segue sendo a principal

fonte de recursos, xa que supón o 53,72% dos recursos, aínda que en 1996 supuñan o 54,47%.

No que ó estudio económico e financeiro se refire, **cadro 4.1.2.10.**, no período 96-97 prodúcese unha aceleración no crecemento dos ingresos, e unha leve caída do resultado neto de explotación respecto ós ingresos. As rendibilidade económica e financeira crecen neste período por mor, a primeira, da evolución da marxe e da rotación de activos, e a segunda, debido á

CADRO 4.1.2.9. *Evolución do investimento e do financiamento no complexo mar-industria 1996-97*

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	286.535,43	100,00	322.564,09	100,00	12,57
Activo fixo (neto)	119.765,04	41,80	131.649,19	40,81	9,92
Gastos amortizables	1.197,38	0,42	1.163,41	0,36	-2,84
Inmovilizado inmaterial	2.293,15	0,80	4.808,00	1,49	109,67
Inmovilizado material	86.161,88	30,07	88.184,70	27,34	2,35
Outro inmovilizado	29.803,16	10,40	37.283,62	11,56	25,10
Outro activo fixo	309,47	0,11	209,47	0,06	-32,31
Circulante neto	166.770,39	58,20	190.914,91	59,19	14,48
Existencias	44.430,54	15,51	49.442,12	15,33	11,28
Debedores	96.438,81	33,66	118.253,93	36,66	22,62
Tesourería	11.690,57	4,08	12.409,16	3,85	6,15
Outro activo circulante	14.210,47	4,96	10.809,70	3,35	-23,93
Fontes de financiamento	286.535,43	100,00	322.564,09	100,00	12,57
Financiamento permanente	156.087,53	54,47	173.281,24	53,72	11,02
Fondos propios	93.645,67	32,68	105.105,14	32,58	12,24
Recursos alleos l/p	45.588,08	15,91	49.776,77	15,43	9,19
Ingresos distribuidos en varios exercicios	16.853,78	5,88	18.399,34	5,70	9,17
Acreedores a curto prazo	130.447,90	45,53	149.282,85	46,28	14,44
Fondo de rotación	36.322,49	12,68	41.632,05	12,91	14,62

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.2.10.

Complexo mar-industria 1996-97: estudo económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega
1996	7,59%	8,45%	15,95%	25,06%	11,74%	17,25%	2,10%	3,30%	0,87%	1,37%	2,82%	2,86%
1997	9,12%	10,30%	15,07%	24,44%	10,72%	16,55%	1,96%	3,38%	0,77%	1,15%	3,19%	3,16%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficiente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega	Empresado sector	Empresagalega
1996	6,68%	6,76%	2,61%	3,57%	1,87	1,82	12,18%	13,40%	3,29%	3,78%	1,65	2,49
1997	6,77%	6,96%	2,76%	3,66%	2,00	1,88	12,42%	15,23%	3,21%	3,37%	1,60	2,46

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.3.1.

Achega do subsector forestal á produción final agraria 1996-97

(en millóns de pesetas)

	1996	Total	1997			
	Total		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Madeiras	29.386,8	34.115,4	11.351,7	11.848,6	3.679,9	7.235,2
Outros produtos e aproveitamentos forestais	7.373,6	5.801,2	2.555,3	1.990,1	388,7	867,1
Total	36.760,4	39.916,6	13.907,0	13.838,7	4.068,6	8.102,3

Fonte: Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria

mellora da rendibilidade económica e á redución do custo da débeda.

4.1.3.- Subsector silvicultura-madeira

A contribución do subsector silvicultura-madeira á produción final agraria de 1997 foi de 39.916,6 millóns de pesetas, dos que o 85,5% correspondeu ó subsector da madeira. Como reflicte o **cadro 4.1.3.1.**, son as provincias de A Coruña e Lugo as que realizan a maior contribución á produción final, con 13.907 e 13.838,7 millóns de pesetas, respectivamente, o que implica que a súa contribución conxunta representa o 69,5% do total.

Os **cadros 4.1.3.2.** e **4.1.3.3.** reflicten as licencias de cortas de madeira atendendo á súa distribución por especies e por tipos de montes. En Galicia, os datos de 1998 reflicten que as licencias de cortas de madeira acadaron unha cifra de 1.917,7 miles de metros cúbicos c.c. (un 10,04% inferior á do ano anterior). Deste total, o 51,6% correspondeu a licencias de coníferas e o restante 48,4%, a especies frondosas.

Comparado con España, o total de licencias en Galicia representou o 21,4% das licencias españolas, porcentaxe que ascende ó 26,3% no caso das frondosas.

En Galicia, un 76,9% correspondeu a licencias nos montes particulares e un

23,1%, a montes públicos, cando en España esas porcentaxes ascenderon ó 71,8% e 28,2% , respectivamente.

• **Indicadores empresariais.-** Tal e como reflicte o **cadro 4.1.3.4.**, seguindo o criterio de selección de empresas de Ardán, o subsector silvicultura-madeira está formado por 692 empresas, cun emprego medio de 17 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 50.646,6 millóns de pesetas. O devandito cadro amosa que as actividades máis importantes, segundo o número de empresas, son as de distribución de mobles, distribución de madeiras e chapas, e explotación e aserrado da madeira, que acollen ó 60,8% das empresas do subsector. Non obstante, a actividade máis importante no que ó VEB e ós ingresos se refire é a de fabricación de chapas, taboleiros, aglomerados e fibras, que xera o 35,7% dos ingresos e o 39,0% do valor engadido bruto a custo de factores.

Atendendo á distribución xeográfica das empresas segundo o VEB xerado, **cadro 4.1.3.5.**, Santiago é o principal núcleo de localización de empresas, xa que os 11.168,2 millóns de pesetas xerados neste núcleo representan o 22,05% do total do VEB xerado polo subsector.

O **cadro 4.1.3.6.** amosa un bo comportamento da actividade das empresas do subsector, xa que aumentan o resultado económica neto de explotación, os benefi-

CADRO 4.1.3.2. **Licencias de cortas de madeira en Galicia e España 1998 : distribución por especies**

en m³ c.c.

	Coníferas				Total
	Piñeiro silvestre	Piñeiro pinaster	Piñeiro radiata	Outros	
Galicia	27.492	839.506	121.190	1.424	989.612
98/97	10,99	-23,04	63,24	1206,42	-16,84
España	661.494	1.791.560	2.126.165	838.527	5.417.746
98/97	20,88	-11,76	5,79	18,62	2,33

	Fronzosas				Total
	Chopo	Eucaliptos	Quercíneas	Outros	
Galicia	3.053	842.163	37.676	45.207	928.099
98/97	-33,77	-2,05	11,29	3,66	-1,46
España	579.831	2.290.647	285.654	374.106	3.530.238
98/97	-8,70	10,46	22,83	21,18	8,62

	Total
Galicia	1.917.711
98/97	-10,04
España	8.947.984
98/97	4,73

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

CADRO 4.1.3.3. **Licencias de cortas de madeira en Galicia e España 1998: distribución segundo tipo de monte**

(en m³ c.c.)

	Montes públicos	Montes particulares	Total
Galicia	442.420	1.475.291	1.917.711
98/97 (%)	14,97	-15,55	-10,04
España	2.508.733	6.420.649	8.947.984
98/97 (%)	-1,82	7,21	4,73

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

cios das mesmas, así como o VEB a custo de factores e o *cash-flow*. En termos dos ingresos de explotación, o VEB descende do 21,84% de 1996 ó 21,12% de 1997, mentres que o peso relativo do *cash-flow* aumenta dun 6,62% ata o 7,23% de 1997.

Respecto á evolución do investimento e o financiamento, **cadro 4.1.3.7.**, o

activo total finánciase dun xeito equilibrado entre recursos permanentes e acredores a curto prazo, destacando que os recursos propios financian en torno ó 39% do investimento no subsector.

En referencia á análise económica financeira, **cadro 4.1.8.8.**, no período 1997-1996, prodúcese unha aceleración

CADRO 4.1.3.4.

Complexo silvicultura-madeira 1997: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Explotación e aserrado de madeira	121	22.376,69	4.682,32	978,71	14.193,74	15
Fabr. de estrut. de madeira e pezas de carpint.	99	20.809,56	5.409,15	956,15	14.828,42	17
Fabr. de chapas, tableiros, aglomerados e fibras	19	85.715,02	19.776,92	10.746,62	75.016,98	109
Fabricación doutros produtos de madeira	34	5.772,51	1.501,15	242,42	3.692,88	16
Fabricantes de papel, artíc. de papel e cartón	22	8.744,68	2.090,18	756,85	7.809,97	18
Fabricantes de mobles	97	17.826,27	5.803,09	951,62	12.633,09	22
Distribución de madeiras e chapas	127	50.761,03	6.452,60	1.919,80	30.720,53	13
Distribución de mobles	173	27.780,06	4.931,22	793,11	18.317,29	9
Total	692	239.785,81	50.646,63	17.345,27	177.212,88	17
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	6,22%	5,04%	5,35%	6,77%	5,06%	

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.3.5.

Complexo silvicultura-madeira 1996-97: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1996	1997	97/96
Santiago	9.484,41	11.168,19	17,75
San Cibrao das Viñas	2.154,52	3.010,50	39,73
Vigo	2.528,05	2.652,21	4,91
A Coruña	2.228,41	2.434,62	9,25
Rábade	1.450,97	1.939,71	33,68
Pontevedra	1.112,00	1.838,32	65,32
Lugo	1.595,26	1.774,60	11,24
San Sadurniño	1.145,90	1.480,84	29,23

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.3.6.

Evolución da actividade no complexo silvicultura-madeira 1996-97: ingresos, custos e resultados

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	196.836,52	100,00	239.785,81	100,00	21,82
Consumo e outros gastos de explotación	153.850,74	78,16	189.139,18	78,88	22,94
Valor engadido bruto a custo dos factores	42.985,77	21,84	50.646,63	21,12	17,82
Gastos de persoal	24.895,52	12,65	27.603,43	11,51	10,88
Resultado económico bruto da explotación	18.090,25	9,19	23.043,20	9,61	27,38
Amortizacións	6.656,49	3,38	7.620,21	3,18	14,48
Resultado económico neto da explotación	11.433,76	5,81	15.422,99	6,43	34,89
Carga financeira	3.616,92	1,84	2.951,57	1,23	-18,40
Resultado de actividades ordinarias	7.816,84	3,97	12.471,42	5,20	59,55
Resultado de actividades extraordinarias	1.120,57	0,57	1.915,88	0,80	70,97
Resultado antes de impostos	8.937,41	4,54	14.387,30	6,00	60,98
Impostos	2.555,02	1,30	4.662,23	1,94	82,47
Resultado neto do exercicio	6.382,39	3,24	9.725,07	4,06	52,37
Cash-flow	13.038,88	6,62	17.345,27	7,23	33,03

Fonte: Ardán

CADRO 4.1.3.7. *Evolución do investimento e do financiamento no complexo silvicultura-madeira 1996-97*

	1996		1997		97/96
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	151.559,66	100,00	177.212,88	100,00	16,93
Activo fixo (neto)	62.256,72	41,08	72.303,50	40,80	16,14
Gastos amortizables	409,48	0,27	499,56	0,28	22,00
Inmovilizado inmaterial	1.825,30	1,20	2.578,58	1,46	41,27
Inmovilizado material	43.490,86	28,70	48.672,34	27,47	11,91
Outro inmovilizado	16.510,14	10,89	20.542,76	11,59	24,43
Outro activo fixo	20,94	0,01	10,26	0,01	-50,99
Circulante neto	89.302,94	58,92	104.909,38	59,20	17,48
Existencias	35.681,74	23,54	41.209,92	23,25	15,49
Debedores	40.913,77	27,00	49.582,07	27,98	21,19
Tesourería	5.012,66	3,31	6.496,86	3,67	29,61
Outro activo circulante	7.694,77	5,08	7.620,54	4,30	-0,96
Fontes de financiamento	151.559,66	100,00	177.212,88	100,00	16,93
Financiamento permanente	76.505,48	50,48	89.098,55	50,28	16,46
Fondos propios	60.132,23	39,68	69.837,50	39,41	16,14
Recursos alleos l/p	13.368,65	8,82	16.819,58	9,49	25,81
Ingresos distribuídos en varios exercicios	3.004,61	1,98	2.441,47	1,38	-18,74
Acreedores a curto prazo	75.054,17	49,52	88.114,33	49,72	17,40
Fondo de rotación	14.248,77	9,40	16.795,05	9,48	17,87

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.8.

Complexo silvicultura-madeira 1996-97: estudo económico-financieiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotación. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega
1996	3,98%	8,45%	23,50%	25,06%	16,81%	17,25%	3,54%	3,30%	2,01%	1,37%	3,05%	2,86%
1997	16,81%	10,30%	22,67%	24,44%	16,14%	16,55%	3,66%	3,38%	1,55%	1,15%	3,52%	3,16%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficiente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega	Empresa do sector	Empresagalega
1996	6,96%	6,76%	3,96%	3,57%	1,72	1,82	10,60%	13,40%	4,90%	3,78%	2,71	2,49
1997	7,32%	6,96%	4,04%	3,66%	1,83	1,88	14,71%	15,23%	3,97%	3,37%	2,65	2,46

Fonte: Ardán

importante no ritmo de crecemento dos ingresos, que crecen a unha taxa superior á que experimenta a empresa galega considerada no seu conxunto. Mellora a rendibilidade económica por mor da evolución da marxe e da rotación de activos, provocando, xunto coa redución do custo da débeda a mellora da rendibilidade financeira. ■

